

Kursikova, Anastasia (2022): Englische Ausdrücke in der deutschsprachigen Werbung zwischen den Jahren 2000 und 2021. ÚGS FF UK Praha, 61 stran + příloha

Oponentský posudek bakalářské práce

Předkládaná práce se věnuje v zásadě sociologickému tématu srozumitelnosti reklamy v současném globalizovaném světě. Autorka se zajímá o porozumění vybraným anglickým reklamním sloganům uživateli němčiny. Jedná se o relevantní téma, které přesahuje základní sémantické uvažování o této otázce směrem k pragmatice.

Práce je vystavěna přehledně. Začíná formulováním cílů, rozbořem základních konceptů z oblasti obohacování slovní zásoby přejímkami, cizími slovy a dalšími jazykovými prostředky. Následuje třístránkový metodologický komentář a po něm empirická část (nazvaná ne zcela obratně jako *Praktischer Teil*). Po prezentaci dat se autorka věnuje analýzám z hlediska nejprve kvalitativního a posléze kvantitativního. Rozbory vyústíují do závěrů. Přílohu práce představuje dvojstránkový dotazník, který autorka použila pro sběr dat formou online.

Teoretická část, věnovaná rozboru několika lexikálních konceptů, a metodologie opírající se o dotazníkovou metodu jsou vůči sobě ve vztahu poměrně volném. Poznatky z konceptuálního rozboru, který není na všech místech úplně „dotažen“, se navíc v zásadě nijak nepromítají do pozdějších analýz a při čtení závěrů vzniká dojem, že by se bez těchto konceptů celý výzkum v zásadě bez problémů obešel. U velmi krátkého výkladu pojmu *Denglisch* na str. 13 chybí jakýkoli příklad struktur tohoto komunikačního prostředku. Ne zcela výstižný je rovněž výklad konceptu *lingua franca* na str. 16.

Jde-li o strukturu empirické části, není zcela obvyklé předřazovat analýzy kvalitativní před rozboru kvantitativní. Kvantitativní analýza podává rámcový přehled o respondentech a sesbíraných datech, takže si čtenář snadno učiní celkovou představu o těchto datech a jejich zdrojích. Do takového rámce se pak vhodně vřazují detailnější rozboru rázu kvalitativního. Obrácením tohoto pořadí by se zřejmě dalo zabránit poměrně četnému opakování prezentace části dat.

Zajímavá empirická část vychází z dotazníkové metody. Dotazník je sestaven poměrně tradičně, otázky jsou formulovány jasně. Z práce ovšem nevyplývá, že by autorka před vlastním sběrem dat načisto podnikla jakoukoli pilotní studii, která se používá pro doladění dotazníku do definitivní podoby a pro odzkoušení interpretace dat. Za poněkud problematické lze pokládat sebehodnocení znalostí angličtiny samotnými respondenty. Škála sebekritičnosti je obecně značná, liší se podle povahy osobnosti konkrétních respondentů, k čemuž data (samozřejmě)

sbírána nebyla, a proto je velmi složité hledat pro interpretaci výpovědní hodnoty těchto autoevaluací spolehlivý základ či společný jmenovatel.

Ne zcela transparentní je posuzování správnosti překladu resp. výkladu testovaných anglických sloganů. Metodologicky nejspolehlivější by bývalo bylo obrátit se na autory těchto sloganů a doptat se na jejich pragmatický záměr, jehož chtěli při formulaci sloganu dosáhnout (úvahy na str. 25). V zásadě sémantická překladová perspektiva nemusí za všech okolností stačit a může se míjet cílem.

Asi nejsložitější se při celkovém hodnocení předkládané práce jeví její jazykové ztvárnění. Na první pohled je zřejmé, že překlepů, jazykových chyb a nedostatků povahy gramatické (morfologie a syntax), lexikální i stylistické je opravdu značné množství a čtenář v práci s obtížemi hledá dva či tři souvislé odstavce, v nichž by se chyby nevyskytly. Místy se tak stává text velmi těžko čitelným či dokonce až nesrozumitelným. Několik příkladů chyb z úvodních stran práce vybraných namátkou (výčet není ani zdaleka úplný):

„Wenn aber die Entlehnung ihre Form verändert wird“ na str. 9

„Sie haben meistens eine gleiche Bedeutung und ähnlicher Form“ nebo „[...] wäre für die Zwecke der vorliegenden Arbeit zu“ na str. 10

„Entlehnungen aus dem allen englischsprachigen Ländern“, „Einer von umfangreichen Klassifikationen“ nebo „Es wurde sogar einer der Gründung des Vereins deutsche Sprache“ na str. 11

„Anglizismen, die in einem Konventionalisierungsprozess befinden“, „Neben das Thema der Entlehnungen [...] steht die Frage, „Allerdings sie stellt fest“, „des Angloamerikanismen“, „Als letztes Argument sie schreibt“ na str. 12

„eine Bezeichnung für Texten“, „Denglische Ausdrücken“ na str. 13

„Nach Gisela Zifonun unter den Bereichen, die vom Auftreten von Anglizismen betroffen waren, stellt sie an erste Stelle“ na str. 14

„Aus der Schussfolgerung der Untersuchung wird klar gewesen“ na str. 21

„Alle diesen Daten“ na str. 22

„[...] kann man davon auszugehen“, „[...] dass man sollte ein wildes Leben zu leben und sich frei zu fühlen“, „Und für ihm [...]“ na str. 28

„[...] um drei Befragte“ na str. 29

Problém má autorka s užíváním spojky *sowohl – als auch*, místo které užívá spojení „sowie – als auch“. Autorka leckde formuluje neúplné věty („Insbesondere wegen der unterschiedlichen Strukturen von Sprachen.“ na str. 26), nevhodně vřazuje citáty (Wanzeck 2010: 125 na str. 9) či volně za sebe umísťuje části výpovědi v celkem neformálním vyprávěcím stylu. Nápadné je nadužívání hovorového „das heißt“ apod.

Závěr: Autorka se v práci věnuje zajímavému a nepochybně společensky relevantnímu tématu. Projevila nespornou snahu o sběr dat a vyvinula rovněž úsilí při jejich vyhodnocení. Při

zpracování však naráží na významně limitující nedostatky jazykového rázu na mnoha rovinách. To dramaticky snižuje úroveň této práce a problematizuje celkové hodnocení. Zevrubná jazyková korektura, která by byla snáze proveditelná než např. úpravy metodologického rázu v případě jiných prací, by tak bývala mohla posunout hodnocení předkládané práce o několik stupňů výše. Proto práci doporučuji k obhajobě pouze s výhradou a jako hodnocení navrhuji – v případě pečlivé přípravy na obhajobu – známku „dobře“. Do diskuse při obhajobě navrhuji otázky týkající se nepropojenosti konceptuální a metodologické části práce, způsoby vyhodnocování dat z dotazníků i debatu o četných jazykových nesrovnalostech.

V Praze dne 22. 8. 2022

Vít Dovalil, Ph.D.